

Tarih: 02-06-2023

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ

بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم

بَعْضًا أَيَحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

فَكَرَهُتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: أَتَدْرُونَ مَا

الْغَيْبَةُ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا

يَكْرَهُ

İFTARA VE GIYBET

Muhterem Müslümanlar!

Okuduğum âyet-i kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor: “**Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahdır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Tabii ki bundan tiksindir! Allah’a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur.**”¹ Okuduğum hadis-i şerifte de Peygamber efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: “**Gıybet nedir, bilir misiniz?**”; Allah ve Resûlü daha iyi bilir, dediler. Hz. Peygamber: “**Gıybet, din kardeşini hoşlanmadığı bir şey ile anmandır.**”; “Söylenen ayıp eğer o kardeşimde varsa, ne dersiniz?” diye soruldu. Hz. Peygamber; “**Eğer söylediğin şey onda varsa gıybet ettin; yoksa, o zaman ona iftira ettin demektir,**”² buyurdu.

Kıymetli Kardeşlerim!

Halk arasında dedikodu olarak da bilinen gıybet, bir kimsenin arkasından hoşuna gitmeyecek şeyleri söylemek, başka bir deyimle, kendimize söylendiği zaman hoşlanmayacağımız bir şeyi, din kardeşimiz hakkında arkasından konuşmamız anlamına gelir.

İftira ise; bir kimsenin işlemediği bir suçu yapmış gibi anlatmak, onda bulunmayan bir kötülüğü varmış gibi göstermektir. Hadis-i şeriften de anlaşılacağı üzere gıybet kişide bulunan bir kusuru, iftira ise kişide olmayan bir kusuru konuşmaktır.

Değerli Kardeşlerim!

Dinimiz İslam; sosyal ilişkilere, ahlâkî davranışlara, kişilik haklarının korunmasına, güven, huzur ve barış ortamının sağlanmasına, kavga, tartışma ve küskünlüklere yol açacak davranışlardan uzak durulmasına büyük önem vermiştir. Bu nedenle sosyal ilişkileri zedeleyen, temel hakları ihlal eden ve ahlakî zafiyete sebebiyet veren suizan, tecessüs, gıybet, iftira, yalan, nifak, haset, hiciv gibi söz, fiil ve davranışları yasaklamıştır.

İftira ve gıybet; insanın şeref, haysiyet ve onuruna yakışmayan, insanlar arasındaki birlik, beraberlik, dostluk ve güveni zedeleyen, sevgi ve saygıyı yıpratıcı, yıkıcı, itici ve incitici birer davranıştır. Dinimizce son derece çirkin davranış olarak görülen iftira ve gıybet; insanlar arasındaki sevgi ve dostluk bağlarını zayıflatır, dayanışma gücünü ortadan kaldırır. İnsanlar birbirine güven duymaz olurlar. Bu güvensizlik, bir toplumun sosyal hayatını tamamen felce uğratan yıkıcı bir etki yapar. İftira ve gıybet, toplumdaki güzellikleri yakıp bitiren bir ateş gibidir. Bunun içindir ki İslam dini, iftira ve gıybeti en büyük günahlar arasında sayarak haram kılmıştır.

Aziz Müslümanlar!

Gıybet hangi alanda, hangi şekilde ve kime karşı yapılırsa yapılsın haramdır. Gıybeti dinleyen ve onaylayan kişi de gıybet günahına ortaktır. Bu nedenle Müslüman, gıybetten uzak durmalı, gıybet yapmayı uyarmalı, uyarması işe yaramazsa onu dinlememelidir. Şunu da özellikle belirtelim ki gıybet yapan kişi: “Ben doğruları söylüyorum.” diyerek yaptığını meşru gösteremez. Çünkü gıybet gerçek olan bir şeyi bir kimsenin aleyhinde konuşulduğu için gıybet olur. Aksi hâlde söyledikleri iftira sayılır ve iftiranın hem dünyada hem de ahirette sonuçları daha ağırdır.

Hutbemi Hz. Peygamber’in (s.a.s) şu hadisi ile noktalıyorum: “**Allah’a ve ahiret gününe iman eden ya hayır konuşsun ya da sussun.**”³

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Hucurat, 49/12.

² Müslim, Birr, 20.

³ Buhari, Rikak, 23.